

Hol a helye a pártszervezetnek a színházi életben?

Új vezetőséget választott a Szegedi Nemzeti Színház pártszervezete

Az ember különös érzéssel ül a Szegedi Nemzeti Színház pártvezetőségét új-javulástól tagyulésán. Az elnök — annyi sikeres drámai szerep alakítója — az ismert színész. A tagság sorában — ezúttal „civilben” — szintén emlékezetes szín-darabok alakjainak megformálói. Mi a hivatása a pártszervezetnek itt, ahol a színpadon végeredményben csak „játék” folyik. Játék valóban mindaddig, amíg fel nem gördül a függöny, mert aztán az eleven élet jelenedik meg előttünk úgy, hogy sokszor elfeledjük, hogy mindig, ami a színpadon történik, tényleg játék, de amit a színpadon mondanak, az vagy a mi saját, vagy a társadalom életének eleven problémája. Vagy pedig pusztán csak szórakoztatás, mert ne feledjük, hogy a színháznak ez is fontos funkciója.

Sok szép siker

Mégis — amint az a Szegedi Nemzeti Színház tagyulésén elhangzott vitából kiderült — ez az intézmény elsősorban a magyar kultúra hordozója, megvalósítója és továbbadója. S, hogy a színház korszerű — azaz szocialista módon — teljesít-e kulturális feladatát, az a legfontosabb kérdés. Ez a kérdés mértékben az itt működő pártszervezettől függ.

Mint a beszámolóból kiderült — és a felszólalók egyike-másika is kitért erre — az utóbbi években sok szép sikert aratott a színház nemcsak a megyében, de országosan is. Most kapta meg Művelődésügyi Minisztérium dívját. Különösen kiemelkedő az operai tagozat teljesítménye, eredményei a magyar és nemzetközi zenei kultúra terjesztésében. Sajnos a prózai tagozat — egészen az utóbbi időig — ilyen sikereket nem tudott felmutatni. Most azonban minden remény és feltétel meg van ahhoz, hogy ez a tagozat — mint az élő színpadi beszéd legeredményesebb szolgáltatója — is feljebb lépjen. Persze a nehézségekről is szó esett. Sokszor bírálják a színház műsorpolitikáját — s ekkor kimondatlanul a pártszervezetet írták — sokszor joggal, néha jogtalan túreltelenséggel. Pedig — amint a tagyulésen is elhangzott — igen sokszor megfelelő művészi és eszmei tartalmú színdarab hiánya, máskor — a külföldi szerzői díj miatti — valutaris problémák is nehézséget okoznak. Mégis — amint az egyik felszólaló hangsúlyozta — az eszmei-művészi igényesség ébren-tartása, erősítése a pártszervezet egyik fontos feladata a jövőben is. Kár, hogy a pártvezetőség beszámolójából hiányzott annak értékelése, hogy meddig jutott már a Szegedi Nemzeti Színház a szocialista színházává válás útján. Pedig e tagyulés-

nek elsődleges feladata lett volna a megtejt út és eredményeinek felmérése, hogy ennek alapján világosabban meghatározható legyen az új pártvezetőség irányításával a színházi pártszervezet elkövetkezendő feladata. Igen! Az eszmei igényesség fejlesztése, a műsortervben és az alakításokban a szocialista vonások erősítése, az eszmei harc szolgálata mind, mind a Szegedi Nemzeti Színháznak a magyar nemzeti kultúrában betöltött küldetését jelenti.

A közösségi szellem kimunkálása

A színház — kollektív művészet. S a pártvezetőség beszámolója és a vita is helyesen hangsúlyozta az ezzel kapcsolatos feladatokat: a közösségi szellem kimunkálása, az elvtársi kapcsolatok erősítése és ápolása, a színházakban oly gyakori intrika kiseprűzése, az egymás iránti bizalom és kölcsönös tisztelet erősítése, a színház valamennyi dolgozójának szocialista szellemű nevelése, az állami és pártvezetés elvi alapokon nyugvó elvtársias munkakapcsolata — amely mindezen tennivalók megoldásának elengedhetetlen feltétele. S ez utóbbi vonatkozásban voltak némi problémák mindkét részlől. A beszámoló megemlíttette, hogy az állami vezetés nem vitatta meg a pártszervezettel előzetesen a műsorpolitikát, nem ismertették a pártszervezettel a költségvetést sem, és így tovább. A tagyulés — mint a pártszervezet tagját — kötelezte a színház vezetőjét a hiányosságok megszüntetésére. Ugyanakkor szigorú bírálatot is illette a pártvezetőség beszámolója a párttitkár, mert sokszor túrelmetlen volt. A jelentkező problémák megoldásáért helyes volt harcolnia, de gyakran módszerei nem voltak megfelelőek. A kritikai szellem erősítése — művészi kérdésekben is sok segítséget nyújthat. Az egyik felszólaló a jelentkező művészi problémák megvitására „kerekasztal”-viták megszervezését tanácsolta a pártszervezet vezetésének. Szóba került a színházi fejelem erősítésének szükségessége is. Igaz, hogy az utóbbi években csaknem százalld nőtt egy évadban az előadások száma, viszont a személyi és technikai feltételek alig javultak. A fejelem erősítésével a jelentkező problémák jó része áthidalható. Ebben a KISZ-re is nagy feladat hárul. A beszámoló elismeréssel beszélt az ifjúsági szervezetről. S amint az egyik felszólaló bejelentette: november végén — a KISZ védnöksége alatt és a színház igazgatójának hathatós támogatása mellett — már két egyfelvonásos operátval jelentkezik az operastúdió, amelynek a fiatal énekesek továbbképzésében lesz nagy szerepe. Sürgette

Szovjet burgonyaszállítmány Szegednek

A MÉK üzeteiben feloldották a burgonya forgalmának korlátozását

Ebben az évben a vöröshagyma, a sárgarépa és a burgonya kevesebb termést hozott, mint a korábbi években. Ezért ezekből a cikkek közül a MÉK még nem teljesítette felvásárlási tervét. A burgonyaellátás folyamatossá tételére Szegeden a hét első napjaiban korlátozták a burgonya értékesítését. A vásárlókörösség — amint arról Kovács János, a MÉK főosztályvezetője mondotta — nem érezte a forgalomkorlátozás hátrányát, mert az üzletekben le-

hetett burgonyát kapni. A következő hetekben azonban ennek a korlátozásnak mind nagyobb szerep jutott volna, ha a Szovjetunió nem ajánl fel a több száz vagon burgonyát. Szegedre a későbbi hetekben 150 vagon burgonyát várnak. Ezzel az ellátásban keletkezett átmeneti zavar megszűnik. Káposztából, karalábéből, karfiolból, levesgyökérből megfelelő készleteket rak tárolnak a felvásárló telepeken. Ezekből a cikkek közül egész tavaszig folyamatosan teszik az ellátást.

a tagyulés a prózai-stúdió ügyében is a mielőbbi állásfoglalást.

Közelebb hozni az értelmiséget

Még egy fontos kérdéssel beszélni kell, ami a tagyulésen szóba került: közelebb kell hozni a szegedi értelmiséget a szegedi színházhoz! Potenciálisan országosan is jelentős értelmiségi bázis a Tisza-parti város, s bizonyára a szegedi értelmiség legjobbjai — akik szívükön viselik a magyar színházkultúra ügyét! —, mind tömegesebben kapcsolódnak majd be a színház baráti körébe. Mert igaz, hogy a színházi pártszervezet feladat- és hatásköre elsősorban a színház falain belülre terjed. De a Szegedi Nemzeti Színház Szegeden kívül — a tájéladások révén —, a megyében száz- ezrekhez, sőt — a tv-előadások útján —, az országban milliókhoz szólhat. A szocialista kultúra szolgálatában elért sikereket nemcsak munkása, de részese is a pártszervezet s ugyanígy részese az esetleges kudarcoknak is.

Bizunk azonban abban, hogy a Szegedi Nemzeti Színház megújult pártvezetőségének irányításával a jövőben mind inkább a sikerek sokasodnak a színház munkájában.

RÁCZ LAJOS

Tudósítónk jelentik

Javítsák ki a targoncát!

Már hetek óta rossz a 2-es posta targoncaja. Ez a gép segítette eddig a dolgozókat a nehéz fizikai munkában. A vasúti töltőállomás 12 nap óta nem javítja ki a hibás gépet, amire nagy szükség volna. Állítólag a munka a fűtőház főnöksé-

hez tartozik. De akár a töltőállomáshoz, akár a fűtőház főnökségéhez tartozik is a javítás, az a lényeg, hogy megcsinálják, s ne kelljen a nehéz fizikai munkát a 2-es posta dolgozóinak kézzel végezniük.

Kovács Mihály

Jól működik a Sárkány utcai könyvtár

Kellemes meglepetésben volt részünk, amikor az esős idő ellenére is több fiatal és idősebb embert találunk a Sárkány utcai könyvtárban, amint a polcon sorakozó könyvek között válogattak. Van is miből, hiszen 5500 különféle olvasnivaló áll az érdeklődők rendelkezésére. Jó az arány az olvasótáborban. A könyvtár

látogatóinak 40 százaléka idősebb, 60 százaléka fiatal. Van tennivalójuk a könyvtárakot akcióbizottságának is. Nemcsak az olvasók számának a növelése, hanem az, hogy az olvasók széles körű ismereteket is szerezzenek a szórakoztató olvasás közben.

Sziládi Sándor

141 újítás tíz nap alatt

A postaigazgatóságok közötti élüzem cím elnyeréséért folyó versenyben a Szegedi Postaigazgatóság az első fél év jó eredményei után a harmadik negyedévi terv sikeres teljesítésével továbbra is biztosította első helyét. Ebben nagy szerepe van az egyre bővülő brigádmozgalomnak, amelybe az igazgatóság irányító csoportjai is bekapcsolódtak. A postás fiatalok a Szakma Ifjú Mestere mozgalomban magas fokú szakmai képzettséget szereztek, amit munkájukban gyümölcsöztetnek. A versenyben szerzett tapasztalatok a postaszolgálat jobb ellátását, az ügyfelek jobb kiszolgálását, a termelékenység növekedését szolgálják.

A Szegedi Postaigazgatóság az új postaházak építésében, valamint a régi felújításában országosan is a legeredményesebb. Még 1964-ben befejeződnék a csengelei, a maroslellei, a forráskúti és a csanadpalotai postaházak építési munkálatai.

A tervek teljesítését az egészségesen fejlődő újítómozgalom is elősegíti. Az elmúlt tíz hónap alatt 141

újítást nyújtottak be az igazgatóság dolgozóit, melyből 41 darabot fogadtak el.

Angyal Rezső

NEGYVENHAT KILOMÉTER ÚJ 20 KILOVOLTOS LÉGVEZETÉK — 32 TRANSZFORMÁTOR ÁLLOMÁS

A DÁV segítése a mezőgazdaságnak

A Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalat dolgozói is már csak néhány hét válasszja el a naptári év végétől. Itt mégis hajrá, mert egész éven át folyamatosan és jól dolgoztak. 1964-ben Csongrád megye 31 termelőszövetkezetét kapcsolták be az országos villamosenergia-hálózatba. A 32-ik tsz. villamosításához — a bordányi Munkásöréhe — is elkezdtek már az anyagszállítást. Ezzel a tervben felüli munkával néhány hét alatt szintén elkészülnek. Így december 31-én 6,1 millió forint beruházás kivitelezéséről adhatnak majd számot.

Téli vetés

A mennyiség után most a minőség forradalmát éli a falusi népművelésünk. Ez az átalakulás természetesen elválaszthatatlan a változások szociális tartalmától, főképpen a szövetkezeti gazdálkodástól, de fontos az is: a mai közlekedés és hírközlés érzéki közelségbe hozta a városokhoz, bekapcsolta — mindjárt a nagyvilág vérkeringésébe. Jövőre szociográfiai kutatásaink adhatnak csak tudományos szempontból pontos választ arra, mit jelent ilyen értelemben a televízió hatása. A televízió betetőzte a folyamatot, amelyet a modern hírközlés, a sajtó, a rádió általánossá tett: a falu a városral egyidejű részese az emberiség nagy, kollektív eseményeinek. Látja a felröppenő úrakétát, éppúgy, mint a célba érő olimpiai futót, a moszkvai Vörös Térben zajló parádét, vagy az új afrikai köztársaság államcsopátának első napját, a dél-videtnami szabadságharcosok haláltüvegét, bátor küzdelmét, vagy a bolíviai bányászok megmozdulását.

De még ennél is többről van szó! Most már a kultúrát és a tudományt se másod, vagy harmadkézből kapja, hanem ugyanonnan és ugyanakkor, amikor a város. Érzékelő részese világ-hírű művészegyüttesek felépésének, forró légkörű, fővárosi színházi esteknek, az irodalom jelesei szólnak hozzá a képernyőről, első-rangú előadóművészek tolmácsolják számára az emberi kultúra nagyjait. Tudósok laboratóriumaiba pillant be, gépcsodák titkaival ismerkedik, népek, fajok, országok sorsát veszi szemügyre. Vagyis felismerések serege születik benne, mértékrendszere a legfejlettebbhez kezd igazodni, s ezzel együtt átalakul izlésvilága is. Mindennek természetes velejárója, hogy az új hatások, új igények szétfeszítik a falusi népművelés hagyományos kereteit.

Vannak népművelési házak és népművelési aktivisták, akik például ma sem igen vesznek tudomást arról, hogy az új helyzetben nagyobb igényekkel ülnek be az emberek egy tudományos ismeretterjesztő tájékoztatóra, mint mondjuk a „televízió előtti” időkben. Más mércevel értékeli a nemzetközi eseményekről szóló tájékoztatót, mint annak-előtte, amikor csak igen ritkán adódott alkalom arra, hogy a téma szakértőtől hallgassanak kommentárokat, helyzetmagyarázatokat. Többségüknek a szakmai tanfolyamoktól ma — nem is szólva a nagyüzem teljesen új gazdasági és műszaki problémákról jelentkező szükségletekről —, mint amikor jobbra csak a falu néhány érdeklődő, az úhoz vonzódozó személynének a tudásvágyát kellett kielégíteni. Nagyobb

igények jelentkeznek a szórakozásban és vele együtt az öntevékeny művészeti együttesek szerepeltetésében, mint amikor ez több helyen inkább csak unalom-űzést és afféle „művészeti pótlékok” szolgált. És így lehetne sorolni a népművelés, a kulturálódás csaknem valamennyi ágát.

Akik pedig mindezzel nem számolnak, akarva-akaratlan a kulturálódás „alanyai-va”, a művelődési házak közönségével kerülnek szembe. Egyesek felesleges és értelmetlen, sőt kilitástalan versenybe kezdenek. Mások pedig „megbénítva” érzik magukat, nem mernek szervezni mondván, hogy a helyi kezdeményezés ügyis kilitástalan: nem érhetik el azt, amit a mozi, a televízió, a rádió tud nyújtani. E két szélsőség ma sok helyen tévutakra tereli az erőfeszítéseket. Holott a mai folyamatok tartalma egyértelműen pozitív, hiszen a külső kulturális és népművelési források bekapcsolódása nem feleslegessé tette, hanem magasabb fokra juttatta a vidék művelődésügyét. Nemhogy elvonná a levegőt a helyi munkától, hanem ez adja meg a fellendülésnek elegendő el se képzelhető lehetőségét.

S hogy ez egyáltalán nem valamilyen elméletieskedő következtetés, hanem folyamat, arra máris számtalan bizonyíték van. Szép szám- falvakban ugyanezt a szerepet az iskolák töltik be — amelyek már e lehetőség tudatában és ismeretében szervezték meg a téli művelődési időszak programját, a szakmai tanfolyamoktól a felnőttoktatásig, a művészi munkától a könyvtár- irodalmi és ismeretterjesztő tevékenységig. Hol úgy, hogy egyszerűen bekapcsolódnak a televízió, a rádió adássorozatainak hallgatásába, és kollektív megbeszélésekkel mélyítik el az ott látottakat-hallottakat, hol pedig úgy, hogy maguk is felhasználnak a helyben megvalósítható ötleteket; vagy éppen mindkét módszert kombinálva is alkalmazkazzak.

Természetesen, a falusi népművelésnek — el nem hanyagolva egyébirányú feladatait — most a dolgozók, a szövetkezeti munkájával kapcsolatos oktatási, művelődési kérdések megoldására kell irányítani az erőfeszítéseit. Hiszen a falu számára létkérdéssé vált a nagyobb agrotechnikai és agrobiológiai ismeretek megszerzése, a nagyüzemmel kapcsolatos ismeretanyag elsajátítása. Ezt figyelembe veszi egyebek között a televízió is, amely téli szakmai előadássorozattal siet a szövetkezetek segítségére; ez mintegy gerincét is képezheti a szövetkezetben dolgozók továbbképzésének. A falusi népművelés jelentősége feltételezi a falusi pártszervezetek és tanácsok rendszeres segítségét.

A falusi tél többé nem az elzártság, a kényszerű téltlenség időszaka, amikor a testtel együtt a szellem is pihen. Nagy költőnk, Petőfi ugyan még „rossz gazdának” nevezte, amely nagy könnyelműen „üfecsérlé mindazt, amit a kikelet és a nyár gyűjtöget. Mi már a termékeny gyűjtögetés idejének tartjuk, amikor a szellem kincseit kell felhalmozunk, amikor milliókat részeltetünk a tudás, a megismerés örömeiben, és folytatjuk egyben a szövetkezetek nyuguzem építését is. S ha jövőre aratunk: ennek gyümölcsseit is aratni fogjuk.

Róza László